

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 18894/2555

นางทัศนีย์หรือทัศนีย์ แก้วจันทร์โจทก์ นางยุพิน ตระการวานิชย์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1533, พ.ร.บ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 มาตรา 12, ป.พ.พ. มาตรา 1474

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ผู้ตายกับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีที่ผู้ตายฟ้องหย่าจำเลย และมีข้อตกลงเกี่ยวกับที่ดินพิพาทว่าผู้ตายจะโอนที่ดินพิพาทแก่จำเลยเมื่อพ้นกำหนดห้ามโอนตามกฎหมาย เป็นเรื่องของการหย่าโดยความตกลงและมีข้อตกลงเกี่ยวกับการแบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา แม้จะเป็นข้อตกลงที่ผิดแผกแตกต่างจากที่ ป.พ.พ. มาตรา 1533 บัญญัติไว้ว่า ให้แบ่งสินสมรสให้ชายและหญิงได้ส่วนเท่ากัน ก็ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งเป็นข้อตกลงให้โอนที่ดินพิพาทในส่วนที่เป็นของผู้ตายเท่านั้น หาใช่โอนกรรมสิทธิ์ในส่วนของจำเลยที่มีอยู่แล้วโดยผลของกฎหมายไม่ ข้อตกลงระหว่างผู้ตายกับจำเลยจึงมิใช่การจงใจหลีกเลี่ยงข้อกำหนดห้ามโอนตามกฎหมาย หรือมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามโดยชัดแจ้งตาม พ.ร.บ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.2511 มาตรา 12 ย่อมไม่มีผลเป็นโมฆะและสามารถบังคับกันได้ตามคำพิพากษายอม เมื่อจำเลยได้โอนที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยภายหลังผู้ตายถึงแก่ความตาย กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งแปลงย่อมเป็นของจำเลยโดยสมบูรณ์แต่เพียงผู้เดียว จำเลยจึงมีสิทธิที่จะยึดถือโฉนดที่ดินพิพาทไว้โดยไม่ต้องส่งมอบแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 1275 ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี คืนแก่โจทก์ จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 1275 ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี แก่โจทก์ กับให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์ ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความให้ 6,000 บาท โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยต้องส่งมอบโฉนดที่ดินตามฟ้องแก่โจทก์หรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่าในขณะที่ผู้ตายกับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความในเรื่องหย่ากัน ที่ดินพิพาทยังอยู่ในระยะเวลาที่ห้ามโอน ข้อตกลงดังกล่าวจึงขัดต่อวัตถุประสงค์ของกฎหมายและหลีกเลี่ยงข้อกำหนดห้ามโอนตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.2511 มาตรา 12 จึงตกเป็นโมฆะ จำเลยย่อมไม่มีสิทธิใดๆ ในที่ดินพิพาท เห็นว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินที่ผู้ตายได้มาในระหว่างสมรสกับจำเลย เมื่อกรณีเป็นที่สงสัยว่าเป็นสินสมรสหรือไม่ กฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นสินสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1474 วรรคท้าย จำเลยย่อมได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นแม้ผู้ตายเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทแต่ผู้เดียว แต่เมื่อเป็นสินสมรส จำเลยจึงมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย การที่ผู้ตายกับจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีที่ผู้ตายฟ้องหย่าจำเลย และมีข้อตกลงเกี่ยวกับที่ดินพิพาทว่าผู้ตาย

จะโอนที่ดินพิพาทแก่จำเลยเมื่อพ้นกำหนดห้ามโอนตามกฎหมาย เป็นเรื่องของการหย่าโดยความตกลงและมีข้อตกลงเกี่ยวกับการแบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา แม้จะเป็นข้อตกลงที่ผิดแผกแตกต่างจากที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1533 บัญญัติไว้ว่า ให้แบ่งสินสมรสให้ชายและหญิงได้ส่วนเท่ากัน ก็ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากนี้ข้อตกลงแบ่งทรัพย์สินในกรณีหย่าระหว่างผู้ตายกับจำเลยยังกำหนดให้ผู้ตายโอนที่ดินพิพาทแก่จำเลยเมื่อพ้นกำหนดเวลาห้ามโอนแล้วย่อมหมายถึงการโอนที่ดินพิพาทในส่วนที่เป็นของผู้ตายเท่านั้น หาใช่โอนกรรมสิทธิ์ในส่วนของผู้ตายที่มีอยู่แล้วโดยผลของกฎหมายไม่ ข้อตกลงระหว่างผู้ตายกับจำเลยจึงมิใช่การจงใจหลีกเลี่ยงข้อกำหนดห้ามโอนตามกฎหมาย หรือมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามโดยชัดแจ้งตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.2511 มาตรา 12 ไม่ ย่อมไม่มีผลเป็นโมฆะและสามารถบังคับกันได้ตามคำพิพากษาตามยอม เมื่อจำเลยได้โอนที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยภายหลังผู้ตายถึงแก่ความตาย กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งแปลงย่อมเป็นของจำเลยโดยสมบูรณ์แต่เพียงผู้เดียว จำเลยมีสิทธิที่จะยึดถือ โอนที่ดินพิพาทไว้โดยไม่ต้องส่งมอบแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์มานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชาติชาย อัครวิบูลย์ · ประยูร ณ ระนอง · อติศักดิ์ ปัตรวลี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/18894/2555>